

Fotómasinák fókuszban

Beszélgetés Mihályfi Sándor technikai gyűjtővel

2011. november 30.

Beszélgetésvezető: Tóth Kálmán

- T.K.: A mai este felütéseként megtekintett portréfilmben utalást tettél arra, hogy nem csak fényképezőgépeket és fotószeszközöket gyűjtesz, de arra nem derült fény, hogy mi más még?
- M.S.: Ha egyszerűen szeretnék válaszolni, azt kellene mondanom, hogy szép, régi tárgyakat. De az, amit valójában gyűjteménynek nevezhetek, technikai jellegű. Gondolok itt a repüléssel kapcsolatos emlékekre és a rádiókészülékekre. Az előbbit az itt látható bronzszobor képviseli, amely valószínűleg Horthy Istvánt ábrázolja repülő egyenruhában (másik kedvencemet, a Brandenburg C1 repülőmodellt nem hozhattam magammal), az utóbbit a „ZVEZDA54” típusú szovjet gyártmányú rádió. Mindkettőnek érdekes a története, de most az utóbbit mesélném el. Sok évvel ezelőtt láttam meg eredeti tulajdonosánál, Károly Miklós balogunyomi műszerésznél, aki házasságkötésük alkalmából ajándékozta azt feleségének. Így hát érthető módon minden próbálkozásom ellenére nem volt hajlandó megválni az egyébként mai napig működőképes készüléktől. Telt-múlt az idő és én időközben úgy határoztam, hogy nem fejlesztem tovább a rádiógyűjteményt. Aztán egy alkalommal felkeresett egy fiatalasszony és azt kérdezte, hogy én vagyok-e az a Mihályfi Sándor, aki rádiókat gyűjt. Mondtam, hogy a kérdés második felére régebben még igennel válaszoltam volna, az első felére viszont most is. Kár – mondta, mert hozott egy „ZVEZDA 54” típusú rádiót – méghozzá éppen azt a hibátlan készüléket, amit édesapjától meg akartam vásárolni. Tessék ránézni a rádióra! Nem lehetett ellenállni. Egy korszak zeng belőle anélkül, hogy bekapcsolnánk. Az a vörös csillag a közepén szépen felizzik, ha tisztán bejön egy állomás.
- T.K.: Furcsa belegondolni, hogy pislákol-e, vagy néha fényesen világított, miközben a Szabad Európa Rádiót hallgatják rajta. Térjünk vissza a fotómasinákra. Elhangzott a filmben, hogy ha fényképezőgépek, akkor szovjet és magyar gyártmányok. Mi a vonzó számokra ezekben?
- M.S.: Az orosz gépekben a korszak lenyomatát lehet látni. Ahogy mondani szokták, bennük van az anyag. Így abban a „SZPORT” típusú gépben is, amit egy amerikai fényképezőgép katalógusnak köszönhetően szereztem meg az ócskapiacra egy gyűjtőtársam elől, aki nem ismerte fel akkor a tárgy értékét. A magyar gyártmányok között gyönyörű masinák vannak! Ugyanakkor a MOM és a GAMMA műszeripari termékei világszínvonalúak voltak. Példa erre az első tükröreflexes fényképezőgép, a „DUFLEX”, amelynek prototípusa sajnos Japánban van és a magyar állam nem tudja visszaszerezni azt.
- T.K.: Egy régi, sajnos már elhunyt ismerősöm, az órás Iglódi Sanyi bácsi mondta: „Akkor kell a szilvát szedni, amikor érik” – vagyis: akkor érdemes gyűjteményt létesíteni, és addig lehet költségkímélő módon gyarapítani azt, amikor bőséges a kínálat. Te felismerted ezt az aranyigazságot, és a digitális váltás idején kerültek a birtokodba a 100 évig egyeduralgoló celluloidszalagos képrögzítő eszközök.
- M.S.: Szerencsés helyzetben voltam akkor. Korábban a vendéglátóiparban dolgoztam, ez idő tájt pedig egy országos hálózat fotócikk kereskedését vezettem. Sokan vásároltak digi-

tális fényképezőket és én a szekrények mélyéről előásott „kacatokat” beszámítottam valamilyen értékben. Jelenleg kb. 400 darabos a gyűjtemény.

T.K.: Hol tárolod őket?

M.S.: Nem mondhatom ideálisnak a körülményeket, sokat dobozokban kellett elhelyeztem. A szívemhez legközelebb álló igényes kivitelű gépek a lakás és a Rákóczi utcai műtőrem díszai. Ebben a milióban érzik otthon magukat, jelenlétük nélkül elképzelhetetlenek tartom a környezetemet.

T.K.: Ez utóbbi megközelítés számomra azért szimpatikus, mert olyan szemléletre utal, amely a technikatörténeti vonatkozások mellett az esztétikumra helyezi a hangsúlyt. Vajon ez a motiváció a gyűjtői tevékenységed kezdetekor is jelen volt?

M.S.: A gyűjtés lényegében értékmentéssel kezdődött. Rövid Kálmán szombathelyi fotográfus hagyatékát vásároltam meg. Kálmán bácsi nem volt fotóművész, hanem „csupán” tisztességes iparosember. Később aztán valóban az esztétikum vált fontossá számomra.

T.K.: Essen szó a gyűjtő számára fontos forráskiadványokról, vagyis azokról a nyomtatott segédletekről, amelyek eligazodást nyújtanak a hagyományos fényképezőgépek tágas világában.

M.S.: Már a „SZPORT”-gép esetében említettem az USA-ban kiadott katalógust, amely 1995-ig tartalmazza a világszerte gyártott gépek fényképét és leírását. De ismeretbővítő forrásként említhetném a korabeli árjegyzékeket, ismertetőket, használati útmutatókat, folyóiratokat, reklámokat.

T.K.: Érdekelnek-e a digitális hőskor technikai vívmányai?

M.S.: Ezekben a sematikus, küllemük tekintetében igénytelen tárgyak nem vonzódnak hozzám. Maradok a celluloidszalagos világánál. A hagyományos mozgóképrögzítés még belefér (a GAMMA is gyártott filmfelvevőt), és hogy teljes legyen a kép a kollekciónról, említsük meg az objektíveket, vakukat, géptartozékokat, fénymérőket.

T.K.: Zárásként engeddd meg, hogy feltegyek egy egyszerű kérdést. Te magad fotózol?

M.S.: Ezt a tevékenységet meghagyom másoknak. Remek a kritikai érzékem mások fotói iránt, de nem érzem magam arra hivatottnak, hogy fényképeket készítsek.

T.K.: Köszönöm, hogy elfogadtad a meghívásunkat.